

Escola Massana, 80 anys: Connexió Creativa

L'escola Massana, centre d'art i disseny de referència internacional, commemora el seu 80è aniversari amb una exposició representativa del treball dels seus alumnes apostant pel seu futur.

Entre els actes programats al voltant de l'exposició hi ha una conferència de l'arquitecta Carme Pinós, autora del projecte del nou edifici de l'escola i una taula rodona amb ex alumnes amb el títol "Experiències al voltant de l'Escola".

El nou edifici de la futura seu de l'Escola Massana forma part del projecte urbanístic de remodelació de la plaça de la Gardunya, al barri del Raval.

Barcelona, 15 d'octubre de 2009

80 anys de dedicació a les arts plàstiques i el disseny

Evolució en l'aprenentatge

Situat en l'edifici de l'antic Hospital de la Santa Creu, l'Escola Massana és un centre d'art i disseny de l'Ajuntament de Barcelona, gestionat pel Consorci d'Educació des del gener de 2009 i vinculat a la Universitat Autònoma de Barcelona des de l'any 2000.

L'escola va iniciar la seva tasca pedagògica el gener de 1929, fruit del llegat del pastisser i filantrop barceloní Agustí Massana, i des de llavors s'ha dedicat a l'ensenyament de les arts plàstiques i el disseny, incentivant i promovent la relació amb el teixit sociocultural i professional de la ciutat.

Al llarg dels seus 80 anys d'història l'Escola Massana ha anat incorporant l'aprenentatge de tècniques i oficis (1929) i de les arts visuals (1941) fins els anys 60, en què es van iniciar els estudis de disseny coincidint amb la implantació d'un nou pla d'estudis que regulava el reconeixement oficial de noves professions com el disseny, en les seves diferents especialitats: Plàstica Publicitària, Disseny Industrial i Decoració.

Des del curs 1997-98 l'escola s'ha anat configurant com un centre d'ensenyament públic d'arts i disseny on es desenvolupen estudis en arts aplicades, arts visuals i disseny en quatre àmbits pedagògics diferents que abasten tots els nivells educatius i les necessitats d'aprenentatge al llarg de la vida. Des dels ensenyaments inicials, batxillerat artístic fins a la formació específica en els nivells superiors, tant universitaris, Graduat en Arts i Disseny com no universitaris, Cicles Formatius de Grau Superior d'Arts Plàstiques i Disseny, passant per la formació contínua i cursos d'especialització (Formació Contínua, Massana Permanent).

A més, l'escola desenvolupa la seva activitat pedagògica a través dels tallers Off Massana. Són uns tallers de postgrau ubicats al Poble Espanyol de Montjuïc que des de 1997 reuneixen diverses disciplines dels àmbits de les arts visuals, les arts aplicades i el disseny.

Des dels seus inicis el centre ha apostat per a l'experimentació i el desenvolupament de les qualitats personals dels alumnes, prenent com a metodologia el desenvolupament del projecte com a procés de comunicació i transmissió de coneixement. Més enllà de l'aprenentatge d'un ofici o d'una disciplina, el centre ha volgut incidir en la formació artística i el desenvolupament personal del seu alumnat, en l'educació en el sentit més ampli del terme.

Oferta Formativa

L'Escola Massana articula la seva oferta educativa sobre tres àmbits conceptuals (arts visuals, arts aplicades, i disseny) en tres nivells curriculars:

- **Massana Superior:** Cicles Formatius de Grau Superior i Graduat Universitari en Arts i Disseny
- **Massana Bàsica:** Batxillerat Artístic
- **Massana Permanent:** formació contínua no reglada tant d'iniciació com d'especialització i post-grau

Implicació en l'entorn i la societat

L'Escola Massana no només s'ha convertit en un centre d'ensenyament públic d'arts i disseny de referència internacional per la seva història, la seva qualitat i la seva capacitat d'abordar els diferents nivells d'ensenyament. També per la seva capacitat de donar sortida tant a les necessitats professionals vinculades a l'entorn geogràfic immediat com a les d'un entorn més ampli, d'abast internacional. Alhora, l'Escola Massana manté relacions amb les diferents institucions pedagògiques, acadèmiques, administratives i amb els àmbits professionals i empresarials.

L'escola ha estimulat i ha desenvolupat en l'alumnat les seves capacitats artístiques amb implicació amb l'entorn i la societat, incentivant la participació en els esdeveniments socials i culturals de cada moment i les relacions amb l'àmbit empresarial i les associacions professionals i les relacions internacionals amb altres escoles d'arreu del món.

El centre ha participat i promogut una gran quantitat d'exposicions i seminaris, així com en l'edició de diferents publicacions en els àmbits de l'art, els oficis i el disseny.

El nou grau en Arts i Disseny: una aposta de futur

Al curs 2010-2011 l'Escola Massana impartirà un nou Grau en Arts i Disseny, per la Universitat Autònoma de Barcelona, que formarà part de la nova titulació dels estudis universitaris oficials d'acord amb el Pla de Bolonya per a la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior. En aquests moments el centre està a l'espera que aquest grau de la darrera validació definitiva per la validació i reconeixement acadèmic com a titulació universitària.

D'acord amb els objectius de l'Espai Europeu d'Educació Superior, les actuals tendències de l'art i el disseny i les necessitats del procés creatiu en la pràctica professional, el nou grau de l'Escola Massana proposa una metodologia d'aprenentatge interdisciplinari, on els coneixements s'entrecreuen i es relacionen, enriquint-se mútuament i treballant des de la base del coneixement disciplinari, potenciant al mateix temps nous coneixements que només poden sorgir des de la relació i del creuament actiu i reflexiu de tots ells.

Amb el nou grau l'Escola Massana aposta per una formació que centra el seu objectiu pedagògic en una visió de conjunt dels processos creatius i l'adquisició de destreses tècniques en funció de l'habilitat per aplicar-la en diferents camps i processos canviants, i en la capacitació per a distanciar-se de l'immediatisme productiu i alhora donar resposta a les seves exigències des d'una perspectiva temporal i social.

Connexió Creativa. Escola Massana 80 anys

L'exposició *Connexió Creativa. Escola Massana 80 anys* és una de les principals activitats que el centre ha organitzat amb motiu del seu 80è aniversari.

L'exposició es pot veure fins el 22 de novembre a la seu d'Artesania de Catalunya (Banyols Nou, 11) i mostra un conjunt de peces del seu fons museístic contraposades a treballs radicalment contemporanis generats en els seus tallers, el tret comú dels quals és la indagació creativa entorn al cos humà.

D'aquesta manera, la mostra està dividida en les dues parts contraposades que coincideixen amb els dos espais de la sala d'exposicions. A l'espai 1 s'hi poden veure les creacions contemporànies de cursos recents d'alumnat del centre de les diferents especialitats que s'hi imparteixen actualment. A l'espai 2 s'exposen peces que pertanyen al seu fons museístic i que representen les especialitats que s'impartien a l'escola en les primeres dècades de la seva història, com els tapissos, la joieria, la ceràmica o l'escultura. El conjunt de treballs s'acompanya d'un vídeo que ofereix el testimoni de professors i professores del centre que es converteix en un valuós i emotiu document audiovisual de la història i de l'esperit de l'Escola Massana.

Per a l'escola l'afirmació de l'eminent pedagog i arquitecte Mies van der Rohe: "una escola és un esperit i una determinada manera de fer", troba en la representació i la consideració del cos un dels elements que materialitzen i singularitzen la seva pedagogia i el seu ideari humanista des de l'any de la seva fundació.

Aquest aspecte, que ha esdevingut una constant i una faceta important en les seves vuit dècades en l'ensenyament de les arts, els oficis i el disseny, a més de ser molt representatiu de la seva didàctica gràcies a la irrupció de les noves tècniques, materials i llenguatges expressius, troba avui formalitzacions noves i suggerents.

Entre els actes programats al voltant d'aquesta l'exposició hi ha una conferència el 15 d'octubre a la seu d'Artesania de Catalunya a càrrec de l'arquitecta Carme Pinós, autora del projecte del nou edifici de l'Escola Massana, i del ceramista Toni Cumella. També s'ha programat una taula rodona amb ex alumnes sota el títol "Experiències al voltant de l'Escola" el 19 de novembre.

L'Escola Massana del futur

Coincidint amb la celebració dels seus 80 anys d'història, aquest curs escolar s'inicia la construcció del futur edifici de l'Escola Massana.

El nou edifici tindrà 10.700 m² i forma part d'un projecte urbanístic de remodelació de la plaça de la Gardunya, situada entre el mercat de la Boqueria i l'antic Hospital de la Santa Creu. Té un pressupost de 10.411.000€ i és obra de l'arquitecta Carme Pinós.

El futur edifici de l'escola destaca per la seva singularitat dins el conjunt del projecte de remodelació de la plaça de la Gardunya, en la que també està previst que s'hi construeixi un edifici de vivendes. Amb una escala major i més abstracta que aquest últim, l'escola tindrà un edifici dinàmic, amb entrada principal en una futura connexió amb el pati de la Biblioteca de Catalunya, on es crearà un nou espai públic entre la plaça de la Gardunya i la plaça del Canonge Colom.

L'interior de l'edifici serà obert i unitari, amb terrasses al final de cada circulació que l'obriran cap a la plaça, responent així a la voluntat de disposar d'espais oberts de relació.

L'exterior de l'escola, que representa la institució de futurs artesans i dissenyadors, es cobrirà amb material ceràmic de grans dimensions fet d'una manera artesanal i única que contribuirà a donar-li un caràcter singular i dinàmic.

Annex: Cronologia breu

1929: L'Escola Massana inicia la seva tasca pedagògica el 14 de gener.

Curs 1940-41:

- Es creen les seccions de Pintura, Escultura i Ceràmica.
- L'escola rep la Medalla d'Or i el Diploma d'Honor a la Exposició Nacional de Artes Decorativas.

Anys cinquanta:

- La tècnica d'esmalts de Barcelona, basada en el treball a l'Escola Massana, obté renom internacional.
- L'Ajuntament de Barcelona crea beques als millors alumnes de l'Escola.
- El curs 1957-58 es creen noves especialitats: Tapissos i Catifes, Porcellana, Argenteria i Joieria.

Anys 60:

- Primers intercanvis amb escoles d'Europa: el curs 1961-62 l'alumnat de l'escola alemanya Kunstwerk Schule exposa a Barcelona i, alhora, l'alumnat de la Massana exposa a Pforzheim.
- **1963:** impuls a la secció de Disseny Industrial i a les especialitats de Disseny d'Interiors i Disseny Gràfic, coincidint amb la implantació del pla d'estudis Pla 63.
- **Curs 1966-67:** el centre passa a dir-se Escuela Massana Centro Municipal Superior de Enseñanzas Artísticas, a partir del moment en què és reconeguda per l'Estat, amb títol oficial i pla especial d'estudis.
- **Curs 1968-69:** l'especialitat d'estampats inicia una nova tècnica, el batik.

Anys 70:

- L'escola té una activitat i una oferta formatives molt importants i compta amb més de 2.000 estudiants, 23 especialitats i 130 professors i professores.
- Es fan diverses experiències pedagògiques en l'àmbit de l'art que incentiven la relació de les diferents disciplines, arts visuals, arts aplicades i disseny, vinculant experiències i metodologies dels diferents àmbits.

Anys 80:

- **Curs 1987-88:** Les experiències pedagògiques en l'àmbit de l'art porten a l'escola a una nova reestructuració del seu pla d'estudis, que es posa en marxa, de forma experimental, amb la voluntat d'ajustar-se a plans d'estudis universitaris.

Anys 90:

- **Curs 1993-94:** l'Escola Massana passa a integrar-se com a centre de secundària a l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB).
- **Curs 1994-1995:** més de 20 escoles europees d'art i disseny donen suport a la candidatura de La Massana per participar plenament en el programa Erasmus.
- **Curs 1995-1996:** l'Escola Massana signa sis nous convenis de col·laboració amb diverses empreses per a la realització d'encàrrecs professionals. Realització del projecte "Mercedes en Barcelona" conjuntament entre el Saló de l'Automòbil i Escola Massana.
- **Curs 1997-1998:** l'escola participa a l'intercanvi Catalunya-Flandes promogut pels governs respectius.
- **Curs 1997-98:** s'inicien els tallers de postgrau OFF MASSANA, resultat d'un conveni amb el Poble Espanyol, i dels cursos vespertins MASSANA PERMANENT, amb l'objectiu de potenciar els estudis superiors, la formació permanent i els cursos de postgrau.
- **Curs 1998-99:** Es transforma panorama acadèmic-pedagògic que l'escola havia experimentat des dels anys 60, 70, 80 i 90. S'implanten el batxillerat artístic, com a conseqüència de l'aplicació de la LOGSE i de la integració de l'escola en l'IMEB, i els cicles formatius de cicle superior d'Arts Plàstiques i Disseny. Aquests cicles acullen les diferents especialitats que fins ara s'han impartit a l'escola: joieria, pintura, escultura, disseny industrial, disseny d'interiors, disseny gràfic, dibuix, disseny d'estampats i vitralls. L'especialitat de ceràmica queda fora dels nous plans d'estudis.
- **Curs 2000-01:** S'implanta la Diplomatura Universitària en Arts i Disseny títol propi de la Universitat Autònoma de Barcelona.